

9.

EMERYTURY, UBEZPIECZENIA I PODATKI

1. PAŃSTWOWE UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE
2. USTAWOWE UBEZPIECZENIE EMERYTALNE
3. UBIEGANIE SIĘ O EMERYTURĘ
4. WŁASNOŚĆ PRYWATNA I UBEZPIECZENIA OSOBISTE
5. ZOBOWIĄZANIE PODATKOWE
6. DEKLARACJA PODATKU DOCHODOWEGO

**W tym rozdziale
dowiesz się**

jakie ubezpieczenia są obowiązkowe w Niemcy są obowiązkowe dla stałych lub tymczasowych pobyt czasowy, które prywatne rodzaje jakie rodzaje ubezpieczeń są zalecane przy dłuższym pobycie w Niemczech i kto może pomóc w zgłoszeniu Twojego który może pomóc w złożeniu deklaracji o dochodach.

Na końcu rozdziału znajdziesz również poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonii-Anhalt.

1. PAŃSTWOWE ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

System zabezpieczenia społecznego w Niemczech obejmuje ochronę przed głównymi rodzajami ryzyka. Jeśli pracujesz w Niemczech i podlegasz składkom na ubezpieczenie społeczne, jesteś zazwyczaj członkiem następujących systemów ubezpieczeń ustawowych:

- **Ustawowe ubezpieczenie zdrowotne (1)** pokrywa koszty wizyt u lekarza, a także wielu leków i środków leczniczych.
- **Ustawowe ubezpieczenie na wypadek opieki długoterminowej (2)** zapewnia podstawową ochronę w przypadku trwałego uzależnienia od opieki z powodu choroby.
- **Ustawowe ubezpieczenie wypadkowe (3)** pokrywa koszty leczenia i reintegracji zawodowej po wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej. W ramach ubezpieczenia wypłacane są świadczenia zastępujące wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy oraz renty w przypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu, w tym renty rodzinne.
- **Ustawowe ubezpieczenie emerytalne (4)** obejmuje świadczenia rehabilitacyjne, a także wypłatę rent w przypadku starości, ograniczenia zdolności do pracy zarobkowej lub śmierci.
- **Ustawowe ubezpieczenie na wypadek bezrobocia (5)** wypłaca pod pewnymi warunkami dochód w okresie poszukiwania pracy oraz wspiera poszukiwanie pracy poprzez doradztwo i usługi pośrednictwa pracy.

1

2

3

4

5

Od tej zasady istnieją wyjątki w przypadku niektórych rodzajów pracy. Na przykład w przypadku niektórych osób delegowanych, pracowników transgranicznych i osób, które pracują w kilku krajach UE.

Pracodawca ma obowiązek przekazać kopię zgłoszonych danych. W przypadku naruszenia obowiązków sprawozdawczych zarówno pracodawca, jak i pracownik mogą zostać ukarani.

WARTO WIEDZIEĆ:

Po zgłoszeniu się do ubezpieczenia społecznego otrzymuje się numer ubezpieczenia społecznego, który zachowuje się do końca życia. Za pomocą numeru ubezpieczenia społecznego gromadzi się i przechowuje w gotowości dane potrzebne do ustalenia wysokości emerytury. Dlatego należy przechowywać ten numer w bezpiecznym miejscu.

Przystąpienie do ubezpieczenia społecznego kosztuje stały procent dochodu. Część kosztów pokrywasz Ty, pozostałą część pokrywa Twój pracodawca. Koszty są potrącane bezpośrednio z wynagrodzenia.

Osoba zatrudniona w Niemczech jest zazwyczaj objęta obowiązkiem ubezpieczenia w ramach niemieckiego systemu ubezpieczeń społecznych.

Pracodawca musi zarejestrować pracownika zgodnie z prawem o ubezpieczeniach społecznych. Oznacza to, że pracodawca musi przekazać do właściwej kasy chorych następujące informacje:

- imię i nazwisko,
- swój adres,
- numer ubezpieczenia,
- narodowość,
- twoje wynagrodzenie i szczegóły dotyczące pracy

Zgłoszenie to gwarantuje, że pracodawca odprowadza składki na ubezpieczenie społeczne. Aby pracodawca mógł wypełnić swoje obowiązki, musisz przekazać mu wszystkie niezbędne szczegóły i informacje. W związku z tym użytkownik podlega **obowiązkowi współpracy**.

W niektórych branżach pracodawca musi złożyć deklarację jeszcze przed rozpoczęciem pracy:

- w branży budowlanej,
- w restauracji lub hotelu,
- w spedycji,
- w sektorze transportu i związanej z nim logistyki,
- w branży sprzątania budynków i
- w przemyśle mięsnym.

Oznacza to, że przed podjęciem pracy należy również udzielić wymaganych informacji w ramach obowiązku współpracy oraz zawsze mieć przy sobie dowód tożsamości na wypadek kontroli.

2. USTAWOWE UBEZPIECZENIE EMERYTALNE

Jako pracownik jesteś z reguły objęty obowiązkowym ubezpieczeniem w ramach ustawowego systemu ubezpieczeń emerytalnych. Ubezpieczenie emerytalne obejmuje różne świadczenia:

- Emerytura służy zapewnieniu bezpieczeństwa finansowego na starość, gdy nie uzyskuje się już dochodów z pracy. Aby kwalifikować się do otrzymania emerytury, należy osiągnąć określony wiek i pracować określoną liczbę okresów uprawniających do emerytury.
- Ubezpieczenie emerytalne zapewnia również wsparcie w przypadku niezdolności do pracy w trakcie życia zawodowego, tzn. gdy nie można już pracować lub można pracować tylko częściowo z powodu choroby lub niepełnosprawności. Jeśli ze względu na stan zdrowia ubezpieczony nie może już pracować lub może pracować w ograniczonym zakresie w przewidywalnej przyszłości, otrzyma świadczenie rehabilitacyjne w celu przywrócenia zdolności do pracy zarobkowej lub rentę z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej.
- Ponadto ubezpieczenie emerytalne zapewnia kompleksową ochronę pozostałym przy życiu osobom pozostającym na utrzymaniu. Wypłaca on renty wdowom, wdowcom i sierotom po zmarłych ubezpieczonych.

Do roku urodzenia 1946 wiek 65 lat jest decydujący dla uzyskania standardowej emerytury. W kolejnych kohortach urodzeniowych standardowy wiek emerytalny jest stopniowo podnoszony do 67 lat. Od 2029 roku ta granica wieku będzie obowiązywać wszystkie osoby urodzone w 1964 roku lub później. Ustawowe ubezpieczenie emerytalne przewiduje jednak inne emerytury, które umożliwiają wcześniejsze przejście na emeryturę w szczególnych warunkach osobistych, na przykład w przypadku poważnej niepełnosprawności i/lub optacania składek na ustawowe ubezpieczenie emerytalne przez wiele lat.

Więcej szczegółowych informacji można znaleźć na stronie www.deutsche-rentenversicherung-mitteldeutschland.de. Można tam również pobrać z Internetu najważniejsze formularze i informacje.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych pod adresem: www.bmas.bund.de.

Zadania ustawowego ubezpieczenia emerytalnego są realizowane przez instytucje federalne i regionalne.

W przypadku Saksonii-Anhalt jest to
Deutsche Rentenversicherung

i
Deutsche Rentenversicherung Knappschaft-Bahn-See

i
Deutsche Rentenversicherung Mitteldeutschland.

Należy pamiętać, że ustawa emerytura jest niższa od dochodów uzyskiwanych podczas pracy. Aby utrzymać standard życia w podeszłym wieku, należy uzupełnić ustawowe ubezpieczenie emerytalne o świadczenia pracownicze i/lub prywatne.

OKRESY UBEZPIECZENIA W INNYCH KRAJACH

Jeśli pracowałeś w jednym lub kilku krajach UE, Islandii, Liechtensteinie, Norwegii lub Szwajcarii, zastosowanie ma następująca zasada: każdy kraj, w którym przepracowałeś więcej niż jeden rok ubezpieczenia, wypłaci Ci oddzielną emeryturę, gdy tylko osiągniesz wiek emerytalny obowiązujący w danym kraju.

Wysokość emerytury zależy od przebytych okresów ubezpieczenia. Wszystkie okresy ubezpieczenia przebyte w poszczególnych krajach są brane pod uwagę przy spełnianiu warunków nabycia prawa do emerytury. Otrzymasz skrócone zawiadomienie (dokument P1) o decyzji poszczególnych krajów. Powiadomienie to jest wydawane przez instytucję emerytalną, do której złożyłeś Pan/Pani wniosek o emeryturę.

3. UBIEGANIE SIĘ O EMERYTURĘ

Wniosek o emeryturę składa się w kraju zamieszkania, chyba że nigdy w nim nie pracowałeś. W takim przypadku należy złożyć wniosek w kraju, w którym było się ostatnio ubezpieczonym. Jeżeli wniosek o emeryturę zostanie złożony w jednym kraju, jest on ważny we wszystkich krajach, w których spełnione zostały okresy ubezpieczenia. Emerytura będzie wypłacana niezależnie od miejsca pobytu w tych krajach.

Wniosek o emeryturę należy złożyć na piśmie lub przez Internet. Wyślij wypełniony wniosek o emeryturę bezpośrednio do swojej instytucji ubezpieczenia emerytalnego. Można tam również zarejestrować swój wniosek i jednocześnie skorzystać z porad i pomocy w zakresie emerytur.

Wszystkie ważne informacje na temat **wniosku o emeryturę w Saksonii-Anhalt** można znaleźć na Portalu Obsługi Obywatela i Przedsiębiorczości Saksonii-Anhalt.

Więcej informacji na temat emerytur przeznaczonych specjalnie dla obywateli UE można uzyskać w **Niemieckiej Kasie Ubezpieczeń Emerytalnych**. Broszura "**Życie i praca w Europie**" Niemieckiego Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowego zawiera wyczerpujące informacje na temat emerytury i zabezpieczenia na starość.

4. WŁASNOŚĆ PRYWATNA I UBEZPIECZENIA OSOBISTE

Oprócz ubezpieczeń ustawowych istnieje wiele ubezpieczeń prywatnych. Ochrona ubezpieczeniowa w ramach tych ubezpieczeń powinna obejmować przede wszystkim ryzyka, które w razie szkody mogą zagrozić własnej egzystencji.

Do najważniejszych prywatnych ubezpieczycieli w Niemczech należą:

- **Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej:** zepsułeś coś co należało do innej osoby? Może to być bardzo kosztowne, a w skrajnych przypadkach może nawet zagrozić Twojemu istnieniu. W takich przypadkach w grę wchodzi ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej. Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej jest powszechnie uważane za najbardziej przydatne i najważniejsze z ubezpieczeń dobrowolnych. Z reguły ubezpieczani są również członkowie rodziny. Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej można wykupić za mniej niż 100 euro rocznie.

- **Ubezpieczenie od niezdolności do pracy:** Jeśli z powodu poważnej choroby nie jesteś w stanie pracować przez dłuższy czas i nie uzyskujesz dochodu, w najgorszym wypadku możesz popaść w ruinę finansową. Wynika to z faktu, że emerytura państwowa jest bardzo ograniczona i nie zawsze obejmuje ubezpieczonego. Z tego powodu każda osoba pracująca powinna rozważyć wykupienie ubezpieczenia od niezdolności do pracy, aby zabezpieczyć się przed utratą zdolności do pracy. Obok prywatnego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej jest to jedno z najważniejszych ubezpieczeń dobrowolnych.
- **Ubezpieczenie mienia ruchomego gospodarstwa domowego:** Ubezpieczenie mienia ruchomego gospodarstwa domowego wypłaca odszkodowanie w przypadku zniszczenia rzeczy znajdujących się w domu, na przykład w wyniku pożaru, włamania lub zalania. Koszt ubezpieczenia domu zależy m.in. od wielkości domu. Ubezpieczenie mienia ruchomego może być szczególnie opłacalne, jeśli w domu przechowywane są wartościowe przedmioty.
- **Ubezpieczenie komunikacyjne OC:** Jeśli posiadasz samochód lub motocykl, potrzebujesz również ubezpieczenia komunikacyjnego. Bez ubezpieczenia OC pojazdów mechanicznych nie można nawet zarejestrować pojazdu. Jeśli spowodujesz wypadek lub zranisz kogoś swoim samochodem, firma ubezpieczeniowa zapłaci za szkody.

5. ZOBOWIĄZANIE PODATKOWE

Musisz zapłacić podatek od dochodów w Niemczech, jeśli

- masz miejsce zamieszkania w Niemczech lub
- zwykle przebywasz w Niemczech, tj. przez ponad sześć miesięcy (183 dni) w roku kalendarzowym.

Zobowiązanie podatkowe dotyczy całego dochodu. Oznacza to dochód z różnych rodzajów dochodów (np. pensji, emerytur i rent oraz dochodów z wynajmu). Oznacza to również dochód uzyskany w Niemczech i poza nimi (dochód światowy).

Jeśli jesteś pracownikiem, Twoim dochodem będzie głównie wynagro-

dzenie. Podatek dochodowy jest automatycznie potrącany z wynagrodzenia (tzw. podatek od wynagrodzeń). Ponadto zostanie potrącony podatek solidarnościowy oraz - jeśli jesteś członkiem wspólnoty religijnej, która pobiera podatek kościelny - podatek kościelny. Twój pracodawca przekazuje te kwoty bezpośrednio do właściwego urzędu skarbowego. Pracodawca potrąca również składki na **ustawowe ubezpieczenia społeczne** (ubezpieczenie od bezrobocia, zdrowotne, na opiekę długoterminową, emerytalne i wypadkowe). Wysokość miesięcznych potrąceń z pensji można sprawdzić na pasku wypłaty, który otrzymuje się od pracodawcy.

6. DEKLARACJA PODATKU DOCHODOWEGO

Zeznanie podatkowe jest pisemnym oświadczeniem podatnika o jego sytuacji dochodowej. Służy on jako podstawa do ustalenia wysokości podatku dochodowego, który ma być naliczony. Jest on składany w urzędzie skarbowym przez podatnika lub jego upoważnionego przedstawiciela (zazwyczaj doradcę podatkowego lub stowarzyszenie pomocy w zakresie podatku dochodowego). Po zakończeniu roku kalendarzowego możesz złożyć zeznanie podatkowe, aby urząd skarbowy mógł sprawdzić, czy nie zapłaciłeś za dużo lub za mało podatku. Często warto, aby pracownicy złożyli zeznanie podatkowe. Możliwe, że będziesz mógł skorzystać z odliczeń. **Więcej informacji na ten temat można znaleźć w Najczęściej zadawanych pytaniach.**

UWAGA: W niektórych przypadkach jesteś zobowiązany do złożenia zeznania podatkowego, np. jeśli oprócz wynagrodzenia uzyskiwałeś inne dochody, otrzymywałeś zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek chorobowy lub zasiłek krótkoterminowy, pozostawałeś w kilku stosunkach pracy lub miałeś pewne kombinacje klas podatkowych. Następnie należy złożyć zeznanie podatkowe do 31 lipca następnego roku kalendarzowego. Możliwe, że będziesz musiał zapłacić zaległy podatek.

Jeśli nie masz obowiązku złożenia zeznania podatkowego, masz 4 lata, aby zrobić to dobrowolnie.

Deklaracje podatkowe można składać online za pośrednictwem portalu **internetowego firmy Elster**. Do korzystania z programu Elster wymagana jest rejestracja. Można również wypełnić zeznanie podatkowe w formie formularza lub zlecić jego przygotowanie urzędowi skarbowemu.

Jeśli ubezpieczony wykupił prywatne ubezpieczenie, np. prywatne ubezpieczenie zdrowotne, musi samodzielnie opłacać składki na to ubezpieczenie.

Jeśli potrzebujesz pomocy przy wypełnieniu zeznania podatkowego, możesz skontaktować się z doradcą podatkowym lub prawnikiem. W związku z tym zostaną poniesione koszty.

Formularze do wypełnienia zeznania podatkowego można otrzymać bezpośrednio w jednym z 14 urzędów podatkowych, które służą obywatelom poradą i pomocą w wypełnianiu zeznań podatkowych.

Najbliższy urząd skarbowy w Saksonii-Anhalt można znaleźć na portalu Lohnsteuer kompakt.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

Deutsche Rentenversicherung

Verbraucherzentrale Sachsen-Anhalt

MATERIAŁY I PORTALE INFORMACYJNE

Leben und Arbeiten in Europa

Willkommen in Deutschland

Wissen ist Schutz! Was Sie wissen sollten, um in Deutschland erfolgreich zu arbeiten

Soziale Sicherung im Überblick

Ratgeber zur Rente

Zusätzliche Altersvorsorge

Erwerbsminderungsrente